atria Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis

Welkom bij Atria

Opening expositie Oranjeleeuwinnen: journaliste en presentator Clarice Gargard in gesprek met voetbalster Daphne Koster, 18 mei 2015. © Marieke Lucas

Jaaroverzicht 2015

Kennisinstituut
voor Emancipatie en
Vrouwengeschiedenis

Atria's impact in 2015

Er is veel bereikt in Nederland op het gebied van emancipatie, en tegelijkertijd valt er nog veel te winnen voor vrouwen én mannen. Als kennisinstituut verzamelen, beheren en delen we het erfgoed van vrouwenbewegingen, onderzoeken we de huidige positie van vrouwen in de samenleving en geven we advies voor toekomstig beleid. Atria vervult zo een onmisbare rol in het debat over de positie van vrouwen in de 21e eeuw, en draagt bij aan maatschappelijke verandering.

Het 'F-woord' staat weer volop in de belangstelling. In het door Atria i.s.m. Spectrum uitgebrachte *F-boek, feminisme van nu in woord en beeld* gaan ruim vijftig zeer verschillende auteurs in op wat feminisme voor hen betekent. Persoonlijke essays worden afgewisseld met fotografie, strips en beeldende kunst. Uit de drukbezochte lancering van het boek op 5 maart 2015 in de Duif in Amsterdam bleek dat feminisme 'hot' is. Ruim 400 vrouwen én mannen, van verschillende generaties, met verschillende achtergronden bezochten de bijeenkomst.
Het F-boek ging on tour langs boekwinkels in heel Nederland. Dankzij het boek werd het thema feminisme weer veelvuldig in diverse media besproken. Dit leidde onder andere tot de oprichting van de Facebookgroep Feminist Club Amsterdam, die inmiddels 853 leden heeft. Het F-boek is inmiddels in zijn vierde druk.

Sharing the past, debating the present, creating the future

Kennis van en over de geschiedenis is essentieel om het heden te kunnen duiden en met verstand van zaken vooruit te kijken. Atria maakt de historische bijdragen die vrouwen en mannen leverden aan de gelijkberechtiging van vrouwen zichtbaar zodat deze kennis een rol krijgt in het actuele debat en met het oog op de toekomst.

Op 3 en 4 december 2015 vierde Atria het tachtigjarig jubileum van de Collectie IAV (Internationaal Archief voor de Vrouwenbeweging), met een internationale conferentie over nut en noodzaak van archivering van vrouwengeschiedenis. Met meer dan 200 deelnemers uit 19 landen werd benadrukt dat er een grote en levende behoefte is om geschiedenis springlevend te houden. © Monique Kooijmans

Schenkingen

Atria ontvangt regelmatig schenkingen van documenten en objecten die van belang zijn (geweest) voor de emancipatie van vrouwen. In 2015 ontving Atria onder andere de huwelijksannonce van van Aletta Jacobs en Carel Victor Gerritsen en een broche van de International Woman Suffrage Alliance (IWSA), de Wereldbond voor Vrouwenkiesrecht, met motto: 'Jus Suffragii'.

Via de Duitse Weimar Stichting zijn negen boeken en een ex libris van Rosa Manus teruggegeven aan het archief: zij vormden een klein deel van de door de Duitse bezetters geroofde collectie van Rosa Manus, een van de oprichters van Atria.
© Monique Kooijmans

Werken aan verandering

Veiligheid van vrouwen en meisjes
Geweld tegen meisjes en vrouwen vormt een groot maatschappelijk probleem. Bijna de helft van de Nederlandse vrouwen heeft ooit in haar leven (vanaf haar 15e jaar) fysiek, huiselijk of seksueel geweld meegemaakt. Ruim 15% van de meiden tussen 15 en 18 jaar heeft ervaring met cyberpesten. Veiligheid is een van de speerpunten in het beleid van Atria. Vervolgonderzoek naar cybergeweld is opgestart in 2015. Ook is onderzoek naar preventie van geweld begonnen.

Atria roerde zich in 2015 actief in het maatschappelijke debat in de media over partnergeweld, onder andere via een opiniestuk in *NRC Handelsblad*, met aanbevelingen voor preventief ingrijpen door de politie.

Gender en diversiteit
Vergeleken met mannen worden vrouwen en meisjes onevenredig vaak geconfronteerd met stereotypering, discriminatie en geweld. Atria zet zich in voor meer gendersensitiviteit in beleid, onderzoek en maatschappelijk debat en opheffing van maatschappelijke achterstanden. Daarbij verbindt Atria gender ook aan andere factoren die van belang zijn, zoals sociale klasse, etnische achtergrond, seksuele oriëntatie en leeftijd.

Rond de Amsterdam Gay Pride 2015 toonde Atria in de bibliotheek affiches uit de geschiedenis van de lesbische beweging in Nederland. Voor Museumnacht stelde Atria mannelijkheid en vrouwelijkheid ter discussie met het programma *Voorbij M/V!?* Ook rondde Atria onderzoek af naar vrouwen in de lokale politiek.

Een van de affiches uit de geschiedenis van de lesbische beweging in Nederland.

Arbeid, zorg en inkomen
De verdeling van betaalde arbeid, onbetaalde zorg en inkomen tussen vrouwen en mannen is ongelijk. Slechts iets meer dan de helft van de Nederlandse vrouwen is financieel zelfstandig, het gemiddelde loonverschil tussen vrouwen en mannen is bijna 18% en vrouwen zijn nauwelijks meer uren per week gaan werken in de afgelopen jaren. Ook bekleden nog steeds weinig vrouwen topposities. Atria onderzoekt en agendeert dit thema, en brengt advies uit voor beter beleid.

© Marian Bakker / Corbis/HH

Op de arbeidsmarkt nemen technologische ontwikkelingen en robotisering een enorme vlucht. Atria agendeerde als eerste de emancipatieaspecten van robotisering. Tijdens de jaarlijkse Prinsjesdagborrel presenteerden we *Atria's visie op de robotsamenleving 2025*.

Kennis bij Atria

Atria's bibliotheek en archief zijn belangrijke bronnnen voor onderzoek en advies. Daarnaast publiceert Atria zelf onderzoeksrapporten, factsheets en beleidsanalyses. Zo brengt Atria jaarlijks een begrotingsscan van de Miljoenennota uit. Dit jaar stond die in het teken van vergroting van het aandeel vrouwen en meisjes in technische opleidingen en beroepen.

Vrouwen in de politiek
Na respectievelijk de Provinciale Statenverkiezingen, Waterschapsverkiezingen en verkiezingen in de Eerste Kamer zette Atria in de factsheet *Politieke participatie van vrouwen 2015* de cijfers op een rij. De factsheet is aangeboden aan minister Jet Bussemaker (PvdA) en partijvoorzitter Ruth Peetoom (CDA) tijdens het politiek café over vrouwen in de politiek van ProDemos.

De schatkamer van Atria

archief
1.460 meter

lopende tijdschrift-abonnementen
233

afgesloten tijdschrift jaargangen
446 meter

biografische knipselmappen van vrouwen
8.867

boeken
106.652

oral history interviews
80

beeld
44.750 items

audio
1.650 items

documentatie-materiaal
64 meter

In debat

Atria jaagt discussies aan over de positie van meisjes en vrouwen, mannen en de rol van gender en diversiteit. In 2015 agendeerde Atria naast emancipatie in de robotsamenleving ook de geschiedenis en succesvolle opkomst van het vrouwenvoetbal en feminisme van nu.

Eerstejaarsstudenten van de Universiteit van Amsterdam maken tijdens de Intreeweek kennis met Atria. © Marieke Lucas

Gendersensitief beleid bij mantelzorg
Op 1 januari 2015 zijn diverse taken van de landelijke overheid gedecentraliseerd naar de gemeente, onder andere op het gebied van thuiszorg en huiselijk geweld. Voor ondersteuning aan hulpbehoevenden wordt nu in eerste instantie een beroep gedaan op de sociale omgeving. Gegeven de traditionele verdeling van mantelzorg uitten de Nederlandse Vrouwenraad (NVR) en Atria in het publieke debat hun bezorgdheid dat dit vooral op de schouders van vrouwen terecht zou komen. Ook organiseerde de NVR samen met Movisie, Mezzo en Atria een expertmeeting voor de inrichting van een gendersensitief beleid bij mantelzorg.

4.016
bezoeken aan bibliotheek en archief

1.409.607
bezoeken op de websites van Atria

78
blogs

5.531
volgers op twitter

2.707
deelnemers aan 27 publieksbijeenkomsten

1.497
volgers op facebook

Samenwerken met Atria

Emancipatie is niet af, het is een continu proces. Samenwerking is daarbij essentieel. Daarom werkt Atria met partner-organisaties, nationaal en internationaal. Op die manier verbindt Atria activiteiten en organisaties op het terrein van emancipatie, gender en diversiteit. Door het bundelen van kennis en het actief en breder verspreiden en uitvoeren van de resultaten dragen we bij aan optimale verankering van emancipatie in de samenleving.

Museumnacht: Voorbij M/V!?, met dj Valentijn de Hingh. © Maartje Meesterberends

2 exposities

40 rondleidingen

5 expertmeetings bij Atria

28 lezingen en presentaties

Emancipatie bij de VN
De Commission on the Status of Women (CSW) van de VN speelt een belangrijke rol bij internationaal beleid en wetgeving op het gebied van emancipatie. Deze commissie ziet elk jaar in New York toe op de naleving van de richtlijnen zoals vastgelegd in het VN Vrouwenverdrag en opgesteld in 1995 tijdens een conferentie in Beijing. Ter advisering van de Nederlandse regeringsdelegatie coördineert Atria ieder jaar de inbreng van het Nederlandse maatschappelijke middenveld, samen met Wo=Men en de NVR.

Meer verbindende projecten in 2015:
- Prinsjesdagborrel
- Museumnacht: Voorbij M/V!?
- Intreeweek Universiteit van Amsterdam
- Internationale Samenwerking, onder andere met het European Institute for Gender Equality (EIGE) en het Women's Information Network Europe
- 100 jaar WILPF

Nieuws over heden en verleden
Atria biedt een platform voor nieuws, onderzoeksgegevens en discussie over actuele ontwikkelingen die de positie van vrouwen en meisjes raken en over vrouwengeschiedenis.

Informatiebron
Het tachtigjarige Archief voor de Vrouwenbeweging (IAV) en de bibliotheek vormen unieke informatiebronnen en zijn het hart van Atria 's collectie. Een groot deel van de collectie is online toegankelijk. Daarnaast kunt u bij Atria terecht met vragen over de positie van vrouwen: de informatiespecialisten van Atria staan voor u klaar.

Kennisproductie
Atria verricht wetenschappelijk en beleidsgericht onderzoek, zowel in opdracht als op eigen initiatief, over arbeid, zorg en inkomen, veiligheid van vrouwen en meisjes en over gender en diversiteit. Ook kunnen overheid, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij Atria terecht voor beleidsadvies en –ondersteuning.

Kennisverspreiding
De resultaten van onderzoek en advisering vertaalt Atria ook actief naar diverse doelgroepen. We zetten expertmeetings op, organiseren bijeenkomsten en benaderen media. Door kennis toegankelijker te maken en actief te agenderen draagt Atria bij aan noodzakelijke maatschappelijke verandering.

Ontmoeten in hartje Amsterdam
De bibliotheek van Atria is een moderne werk-, studeer- en ontmoetingsplek in het centrum van Amsterdam, met een rijk gevulde leestafel met populaire en wetenschappelijke tijdschriften uit binnen- en buitenland. Zowel bibliotheek als archief zijn een belangrijke bron voor onderzoek en advies, waar dagelijks vele onderzoekers, journalisten en geïnteresseerden gebruik van maken. In Atria's auditorium op de derde etage vinden bijna wekelijks bijeenkomsten plaats. Wilt u ook deelnemen? Kijk in de agenda op onze site of neem een abonnement op Atria's digitale nieuwsbrief: www.atria.nl.

Steun emancipatie
Draagt u emancipatie en vrouwengeschiedenis een warm hart toe en wilt u innovatieve projecten steunen? Word dan donateur van het Aletta Jacobs Fonds.
Ook zijn we geïnteresseerd in persoonlijke archieven om de collectie aan te vullen.
Het Aletta Jacobs Fonds heeft de ANBI-status, waardoor schenken fiscaal aantrekkelijk is.
Kijk op www.alettajacobsfonds.nl voor meer informatie.

Contact
Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis
Vijzelstraat 20 | 1017 HK Amsterdam
info@atria.nl
Bibliotheek en archief: 020 – 665 08 20
PR en communicatie: 020 – 303 15 30
Kantoor: 020 – 303 15 00

www.atria.nl
Atria verhuurt ook ruimten voor vergaderingen en bijeenkomsten: info@atria.nl.

© Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis
Juni 2016